નવાબશ્રી

મુર્તુજાઅલીખાનજી

બાબી બિરહ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર તથા રચનાર.

કવિ. શીવલાલ ખુશાલભાઈ બ્રહ્મભાટ.

અમદાવાદ.

मामानी हवेलीमां युनाइटेड प्रीं. अने ज. एजनसी
कंपनी 'लिमीटेडना' प्रेसमां रा. रणछोडलाल
गंगारामे छाप्यो.

સંવત ૧૯૪૯. સન ૧૮૯૨.

કિંમત ૧ આનો.

૭૬૭૨

નવાબશ્રી

મુર્તુજાઅલીખાનજી

બાબી બિરહ.

દુહો.

બિસારેં બીસરે નહીં, ખાન બાહાદુર ખુબ;
જનત પહુચ્યે જહાંપના, મુર્તુજા મેહેબુબ. ૧

રાહ માતમકા.

વાય હાય જનત સિધારે મુર્તુજા બાબી,
જનત સિધારે મુર્તુજા બાબી;
છોટી ઉમરમેં કરકે શતાબીરે, વાય હાય જનત.૧.
મીજાજ ખુશનુમાકીખુરબાની,અછી અમૃતજેસી જબાની;
ઉજલે હોકે હુવે અસમાનીરે, વાય હાય જનત સિધારે. ૨
જીસે આલમમેં હુઇ ઉદાસી, હાય ગયે રાધનપુરબાસી;

જોથે ઇલ્મકે બહુત હુલાસીરે, વાય હાય જનત. ૩
યહ ગમકા સિંધુ બહા ભારી,જહાં બસ્તી બસેં સસારી
ટુંક બયાન લીખું એ બિસ્તારીરે, વાય હાય જનત.૪

બિરહ સંતાપ.

સબ શેહેરા બંદરપુરબાસી. સુનકે હુવે બોહોત ઉદાસી;
સોસે પુરજન ઓર પ્રવાસીરે, વાય હાય જનત. ૫
પાલનપુરમેદિવાન દીલગીર,નવાબશેરખાનજીસુરબીર;
ઓર હોદ્દેદાર વજીરરે, વાય હાય જનત. ૬
શાહાજાદા સોસે દિલ મ્યાને, જીનકે અછેહેં સબ શાને;
દિવાન કુલમેં દિપક દાનેરે, વાય હાય જનત. ૭
સબએજંનસીકેઅધિકારી,અફ્સોસ કર્તેહે રાજદરબારી;
સુણી ખુબીદારકી ખ્વારીરે, વાય હાય જનત. ૮
ગમી કરતેહેં બિશ્નવ જીન, મોટા મર્તબાદાર મુસલમીન;
સબ હોકે શોક અધિનરે, વાય હાય જનત. ૯
સમીમુજપરકી સારી બસ્તી,ગમકીખબર સુનકે જલ્તી;
કીસીકી સુરત નાં હસ્તીરે, વાય હાય જનત. ૧૦
પંચાસર સુન એ પોકાર, સબ લોગ કરે હાયકાર;

બનીઆ નારોદા સઈ સુતારરે. વોય હાય જનત.૧૧
મુર્તુજાનગરકી રૈયત શાના, જનત સિધારે સાહેબ જાની;
સોસે નવાબ ગયે નિર્બનીરે, વોય હાય જનત. ૧૨
દસાડે દીલગીર હુવે મલેક, જો ઉદાર દીલકે હેં નેક;
દિવાન દરબારી આલમ અનેક, વોય હાય જનત. ૧૩
પાટડી દરબાર સુરજમલ સારે, રાજકાજમેં બહુત હુશિયારે;
દલગીર હૂવા ખબર સુની જયારે, વોય હાય જનત. ૧૪
થરાદ વાઘેલા રાજ રાના, ખેંગારજી બહાદુર શાણા;
દલગીર ભયે દરબાર દાનારે, વોય હાય જનત. ૧૫
વાવે વિવેકી ચહુવાન, દરબાર સાહેબ સુજાન;
અફસોસ હુવા બુધમાનરે, વોય હાય જનત. ૧૬
તેરવાડા ઓર સાંતલપુર, કેરકા સુણી એ મજકુર;
દરબાર દલગીર હુવે ઉરરે, વોય હાય જનત. ૧૭
દીઓદર વરાઈ સુઈગામ, ઓર ડીસાકા લોગ તમામ;
સોસે પબિત્ર પુરસ વામરે, વોય હાય જનત. ૧૮
અમરસિંહ પટનકે બાસી, નવાબસાહેબકુ જાન પ્રવાસી;
હીયમેં હુવે બોહોત ઉદાસીરે, વોય હાય જનત. ૧૯
અનુપમ અમદાવાદ શાહેર, અફસોસ કરે સુની એ કેર;

બાવામીયાંકી કયા કહું પેરરે, વાય હાય જનત. ૨૦

બડાબડોદરા શેહેર અંદર,શોભીત સુરત મુંબાઇ બંદર;
અફસોસ હુવે શેહેરો એકંદરરે, વાય હાય જનત. ૨૧

બાસણુ તખ્તસિંહ દરબાર, મહીકાંઠા એજનસી મોઝાર;
સોસે સાદરા જીનકે અખ્તારરે, વાય હાય જનત. ૨૨

કછ કાઠિયાવાડ સિંધ દેશે, ભુજનગરકા ભારે નરેશે;
શોક સ્વદેશે કિયા વિશેશેરે, વાય હાય જનત. ૨૩

રાધનપુરી રહીસ ઠારોઠાર, શોકયુક્ત હોકે અપાર;
સારા શેહેરે પાલી હરતારરે, વાય હાય જનત. ૨૪

દીલગીર હુવે રાજ દરબારી, બડેબડે જોથે અધીકારી;
કેવે ગયે કયા ગુલહજારીરે, વાય હાય જનત. ૨૫

બીસ્મીલાખાનજી ભડ ભુપ, ઉદાર દીલકે રાજસ્વરૂપ;
બાહોત ઉદાસ હુવે અનુપરે, વાય હાય જનત. ૨૬

બેગમસાહેબકા બડા બિલાપ, શાણી સુંદરિયોકે સંતાપ;
સુણી સબકું હોવે પરિતાપરે. વાય હાય જનત. ૨૭

નાદેઅલીખાનજી નુરાની, ધને ગુની જો ચાતર ગ્યાની;
અફસોસ કરતેહેં શાહાજાનીરે, વાય હાય જનત. ૨૮

મર્દાનઅલ્લીજી મર્તબાદાર, અછા ચલાતે રાજ કારોબાર;
ખુબ અફ્સોસી શાણા સરદારરે, વોય હાય જનત. ૨૯

હુરમાં હજુરકી ગમગીન, જેસી જળ બિનતલફે મીન.
યું નિકાલે વો રેન દીનરે, વોય હાય જનત. ૩૦

સુરાવા દરબાર સુરવીર, જગત વખ્તસિંહ રન ધીર;
દેવડા રાજા હૂવે દિલગીરરે, વોય હાય જનત. ૩૧

માજી દિવાનજી દેહ છોરી, પરીબ્રહ્મસેં પ્રીતી જોરી;
હરિલાલ ગયે હિત તોરીરે, વોય હાય જનત. ૩૨

માગસરવદી બીજ સોમવારે, નુરાની નવાબ સિધારે;
એ દિલ્લગીરી સબ સંસારે, વોય હાય જનત. ૩૩

ગયેચાલીસઅંદર ચાલી,જીંદગીથોરીભોગવભાગસાલી;
એ અફસોસ અગની પ્રજાલીરે, વોય હાય જતન. ૩૪

કાન કઠીન ક્રુર કહેલાય, સુની અફ્સોસ સહન થાય;
આંખ કુમલીસેં જોયા નાં જાયરે, વોય હાય જનત.૩૫

મુર્તુજાઅલીખાન બાહાદુર, રેમ દિલકે મેદની મશહુર;
રખો રેમાન રેમસેં હજુરરે, વોય હાય જનત. ૩૬

ઉદાસીન દિખાવ.

રાહ ઉપર મુજબ.

જાણે સુનો સુહાવે મોતીમહેલ્લ,જીસમેં ઝમરખહાંડીટંગેલ;
બિધ બિધ રંગે રંગેલરે, વોય હાય જનત. ૩૭
ઉદાસકારકુન ઓર અધિકારી,ઉદાસી દિખે રાજદરબારી
રાધનપુરકી રઈયત સારીરે, વોય હાય જનત. ૩૮
ઉદાસ સીપાઇને જમાદાર, ઉદાસ અમીર ઓર સરદાર;
ઉદાસ દિખે શેહેર બજારરે, વોય હાય જનત. ૩૯
નીચે તલાવ અફસોસી દિખાવે,જલ્લચરકું સુખ નાંસુહાવે;
પશુ પંખીકું જલ નાં ભાવેરે, વોય હાય જનત. ૪૦
બાગ બંગલા સુના લગે, સુખમય સુની સબ જગે;
ઉદાસીન દિખાવ મગે મગેરે. વોય હાય જનત. ૪૧
યહ અફસોસેં ફાટે પહાડ, ઝુરે જંગલકે સબ ઝાડ;
બાઘ ચિત્તા દેછે બરાડરે, વોય હાય જનત. ૪૨
મેનાં પોપટ બરહિ બાજ કૌવા કોયલ્લ ઓર હંસરાજ;
રોવે સકલ પક્ષી સમાજરે, વોય હાય જનત. ૪૩
પશુ બનમેં નાં ચરે ઘાસ, પંછી એહીતરેહ ઉદાસ;

પુષ્પે પરીમલ છોડી સુબાસ૨, વોય હાય જનત. ૪૪
સીવાકી બિનતી સુણીસાંઇ,ખુશી રખીઓ જનત માંઈ;
આપ આખરકે હો સહાઈ૨, વોય હાય જનત. ૪૫

ગુંન બયાન.

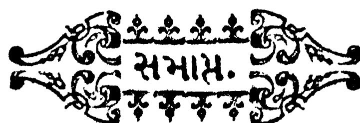
રાહ બનજારાકા.

" ક્યા ધરકે પરીને મારા, મુજે છોડ ચલા બનજારા." એ રાહ.

શાહા મુર્તુજા ગુન ગ્યાની, ગયે નવાબ સાહાબ નુરાની.

દિલ્રમાન દિદાર દિખલાકે, સબકું પ્રેમકે પ્યાલે પીલાકેરે;
કરાય સબ જનકી સમાની, ગયે નવાબ સાહાબ નુરા.૧
હુઇઆલમકે હિતકારી,ઉજલી કીરતિ અચલબીસ્તારી૨
કભી હુએ નાંહિ ગુમાની, ગયે નવાબસાબ. ૨
શીખને પઢનેમેં થે પુરે, સબ બિધામેં સાહેબ સુરે૨;
ઇંગ્લીસ ફારસી ઓર હિંદુસ્તાની, ગયે નવાબ. ૩
સુસુભાવ મીલનસારા, કભુ કીયા નાં કોઉકું ટુંકારા૨;

મુખ મૃદુ મધુરી બાની, ગયે નવાબ સાહાબ. ૪
ભાષણ કરતે ભારતી જેસેં, છુટે ગંગાકા પ્રબાહ તૈસેંરે;
રખી સબ લોગમેં આગેવાની, ગયે નવાબ. ૫
અમીર અદના આદમ સરખે, નેહ ભરે નેને નીરખેરે;
ગુમાન કીયો નાં રાજ્ય રોબ આની, ગયે નવાબ. ૬
શાંત સુભાવકે ખુબ સુરતી, સદા સાફ જીનુંકી બિરતીરે;
કભી મુખ મુદ્રાપેં નાં ગ્લાની, ગયે નવાબ. ૭
માલીક મુરાદ હાંસીલ કરજ્યો, ભરપુરભંડાર ભરજ્યોરે;
મર્દાનઅલીપેં રખ મેહેરબાની, ગયે નવાબ. ૮
મુલ્લાજમહે શોક નહીં ધરના, બિન ઉપાવ કયાગમ કરનારે;
જીગર જાની આલમ આફાની, ગયે નવાબ. ૯
શિવો કેહેસરજનહારા, બિનતિ સુનીયોહરકત હરનારારે;
એસી હોવે નાં કાહુકું હાની, ગયે નવાબ સાહાબ. ૧૦

જાહેર ખબર.

આ કીતાબ અમદાવાદમાં ખાડીયામાં દેસાઇનીપોળમાંથી બારોટ શીવલાલ ખુશાલભાઇને ત્યાંથી અથવા મામાની હવેલી માં યુનાઇટેડ પ્રેશ. કંપનીમાંથી મળશે.